

АРДАШЕВ Павло Миколайович (Ардашев Павел Николаевич; 22. 11 (04. 12). 1865, с. Біляр В'ятської губ., нині Киров. обл., РФ — червень 1924, Вітебськ, Білорусія) — російський історик, дослідник історії Франції. За більшов. доби був вилучений з вітчизн. історіографії. Навч. на істор.-філол. факультеті Моск. університету (1885–89). Ще студентом під керівництвом проф. В. Гер'є написав дослідж. «Переписка Цицерона как источник для истории Юлия Цезаря», за яку удостоєний золотої медалі; твір надруковано в журналі Моск. університету. Після закінчення навч. А. рекомендовано професор. стипендіатом. 1894 склав екзамен магістра історії. 1896 поїхав у тривале наук. закордонне від'їждження. Досліджував діяльність провінц. франц. адміністрації напередодні революції 1789. Працював у департамент. архівах 13 міст Франції, вивчав архівні матеріали; згодом — у Британ. музеї. Монографія А. «Провинциальная администрация во Франции в последние годы старого режима» побачила світ 1900, а в жовтні того ж року одержала престижну премію ім. С. Соловйова Моск. університету. 1901 А. захистив її як магістер. дис. 1906 в Києві вийшов друком 2-й том дослідж., за яке А. отримав ступ. д-ра заг. історії, згодом 3-й том, що містив 600 документів мовою оригіналу. Трилогія А. зустріла схвальні відгуки в Росії, Франції та Англії, було опубл. бл. 30 рецензій. А. — активний учасник міжнар. наук. конгресів істориків у Берліні (1909) та Лондоні (1913). Викладав у С.-Петербур., Новорос. і Юр'єв. (Тарту) університетах. Від

січня 1903 — доцент, згодом проф. Київ. університету. У нац. питанні А. займав великодерж. шовініст. позицію, відомий як українофоб та антисеміт. Перед поч. 1-ї світової війни — один із керівників київ. антиукр. організації «Клуб русских националистов», активний прибічник прем'єр-міністра П. Столипіна, чл. чорносотен. «Союза русского народа». Після проголошення УНР та українізації ВШ переїхав до Криму, де працював у Таврій. університеті (1918–23). Його наук. роботу відзначено преміями Моск. університету та Петрогр. АН, а за франц. перекл. присуджено почесне звання «Officier de l'instruction publique». Від грудня 1923 А. працював у Вітеб. пед. інституті.

Основні твори

Абсолютная монархия на Западе. С.-Петербург, 1902; «Похвала глупости» — сатира Эразма Роттердамского / Пер. с лат. К., 1904; О прогрессе в исторической науке: Вступительная лекция. К., 1904; Администрация и общественное мнение во Франции перед революцией. К., 1905; История Западной Европы: Дополнение к лекциям по всемирной истории проф. Петрова. С.-Петербург, 1910.

Рекомендована література

1. Урсу Д. Доктор загальної історії // КСв. 1999. № 81, 82.

[Д. П. Урсу](#)

Бібліографічний опис:

Ардашев Павло Миколайович / Д. П. Урсу // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-43192>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).